

Predgovor

←
Fotografija: Arhiv Udruge veterana 7. gardijske brigade »PUMA«.

Knjiga *Psihosocijalna prilagodba hrvatskih branitelja* koju supotpisuju Sandra Šučurović, Igor Mikloušić i Martina Knežević rezultat je opsežnog istraživanja provedenog među braniteljskom populacijom. Unatoč društvenom značaju i ozbiljnosti teme braniteljska je populacija u znanstvenim istraživanjima još uvijek izrazito podzastupljena, a u javnosti se najčešće predstavlja kroz neutemeljene subjektivne tvrdnje i ideje u čijoj pozadini ne leže ozbiljne empirijske analize. Srećom, knjiga koju držite u ruci donekle popunjava tu prazninu te kao takva predstavlja korak naprijed u razumijevanju braniteljske populacije. Kroz provedena istraživanja i teorijska promišljanja opisuje njihovo ponašanje u različitim prilikama, dovodeći ih u vezu sa psihološkim i društvenim čimbenicima, nudeći i moguća rješenja poteškoća s kojima se susreću u društvu.

Knjiga je podijeljena u četiri cjeline kroz koje povezuje prošlost, sadašnjost i budućnost analizom niza neodvojivih bioloških, psiholoških, društvenih i duhovnih čimbenika koji su utjecali i još uvijek utječu na zdravlje i cjelokupni život hrvatskih branitelja. Uvodni dio predstavlja kontekst povijesnih i društvenih zbivanja za vrijeme Domovinskog rata, prikazan kroz brojeve, datume i specifičnosti Hrvatske vojske. Druga cjelina bavi se psihološkim posljedicama sudjelovanja u ratnim zbivanjima, prvenstveno iznoseći rezultate istraživanja koji uključuju izloženost borbi, nastanak posttraumatskih stresnih simptoma i posttraumatskog stresnog poremećaja, naglašavajući važnost načina suočavanja sa stresom kao važnih prediktora razvoja poremećaja, ali i emocionalne kompetentnosti i emocionalne regulacije i kontrole. Važno je također napomenuti da je ovo jedna od rijetkih knjiga koja se bavi i kvalitetom života braniteljske populacije i ukazuje na velike razlike u odnosu na opću populaciju. Treća cjelina bavi

se društvenim čimbenicima, koji su bitni za prilagodbu i reintegraciju branitelja i daje nam dobar uvid i omogućuje bolje razumijevanje socijalne dinamike braniteljske populacije. Analiza odnosa između branitelja Domovinskog rata i ostalih društvenih skupina (intergrupna dinamika) te analiza odnosa unutar grupe branitelja (intragrupna dinamika) predstavlja neprocjenjiv doprinos razumijevanju njihovih problema i poteškoća. Četvrti, zaključni dio posvećen je po meni jednom od najvažnijih područja, preporukama i smjernicama budućeg rada s braniteljskom populacijom. Nadam se da će barem neke od navedenih smjernica biti usvojene u daljnjem stručnom radu i politici usmjerenoj prema braniteljskoj populaciji. Jer, kako kažu autori, »Neprepoznavanjem i nerazumijevanjem problema koje donosi rat učinjeni su brojni propusti u pristupu braniteljskoj populaciji, no uvijek postoji mogućnost ispravljanja propusta i okretanja prema budućim koracima. Vjerujemo da će ovakvo rasvjetljavanje karakteristika i unutargrupnih odnosa u braniteljskoj populaciji ne samo osnažiti braniteljsku populaciju kako bi se njihovi potencijali za suradnju i suosjećanje usmjerili u svrhu poboljšanja kvalitete života branitelja, njihovih suboraca i obitelji, već i dugoročno pridonijeti boljitku lokalne zajednice u kojoj žive. U institucionalnim i pojedinačnim djelovanjima važno je služiti se znanstvenim temeljima, a ova studija može biti ishodište za ta djelovanja.«

Knjiga je napisana stručnim, a istovremeno vrlo jasnim i lako razumljivim jezikom. Sigurna sam da će naći svoj put i prema stručnoj i prema široj javnosti te kao takva pridonijeti razbijanju neutemeljenih stereotipa i predrasuda.

Doc. dr. sc. Ljiljana Pačić-Turk